

МЕТОДОЛОГИЯ И КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР НА ОПЕРАЦИИ

1. Основни параметри	
Междинно звено	Дирекция „Управление на програми“, Министерство на електронното управление
Програма	ПРОГРАМА „НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ, ИНОВАЦИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ ЗА ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ“ 2021 - 2027
Приоритет	Приоритет 2 „Цифрова трансформация на публичния сектор“
Специфична цел	Специфична цел: RSO1.2. Усвояване на ползите от цифровизацията за гражданите, дружествата, изследователските организации и публичните органи
Наименование на процедурата/процедурите	Стратегически комуникации и популяризиране на потенциала на данните за добро управление
Цел	Целта на настоящата процедура е двойка: (1) да се повиши осведомеността на широката общественост и на съответните заинтересовани страни относно планираните реформи в управлението на данните и потенциалните ползи от основаните на данни услуги и свързаните с тях иновации за граждани, предприятия и други потенциални потребители на обществени услуги и (2) информирание и ангажиране на обществеността и други заинтересовани страни във възможностите за участие в проучване и съвместно проектиране на ориентирани към потребителя решения, свързани с генерирането и използването на данни в полза на обществените услуги, включително участие в проектирането на пространства за данни. Като се съсредоточава върху аспектите на публичната комуникация и ангажирането на различните заинтересовани страни в управлението на данните, тази процедура ще допълни процедурите по ПНИИДИТ, свързани с изграждането на стратегическа, организационна и техническа рамка за управление на данни и оперативна съвместимост (D1) и проектиране на пространства за данни в стратегически сектори (D3).. Признавайки критичното значение на осведомеността на заинтересованите страни и приноса им в дизайна на реформата за осигуряване на нейното окончателно приемане, устойчивост и въздействие, настоящата процедура ще започне в началото на процеса на реформа, успоредно с D1, и ще продължи през останалите стъпки на реформата. Изпълнението на процедурата ще допринесе за създаването на истинска екосистема, базирана на данни, и ще спомогне за създаването и развитието на иновации и предоставянето и използването на иновативни услуги във всички сектори на обществения живот от всички заинтересовани страни. Очаква се дейностите да подобрят изпълнението на проекти, свързани с данни; увеличаване на обема на използваните, предоставени и споделени данни и съответно добавената икономическа стойност и стойност за обществото, базирана на данни. Това ще насърчи изпълнението на приоритетната област за преход към базирана на данни икономика и управление и превръщането им в ключов капитал за обществото.
Обосновка	Европейската стратегия за данни има за цел да създаде единен европейски пазар за данни, който ще гарантира съвместимостта и

суверенитета на Европа в световен мащаб. Общите европейски пространства за данни ще гарантират, че повече данни ще бъдат достъпни за използване в икономиката и обществото, контролирайки едновременно генериращите данни компании и физически лица. Основаните на данни приложения ще бъдат от полза за гражданите и предприятията по множество начини.

Текущо състояние и предизвикателства:

Слабите институционални, политически и регулаторни рамки за управление на данните оставят България със силно фрагментирани и „затворени“ системи за данни, процеси и формати и липса на оперативна съвместимост. Това доведе до различно качество на данните и аналитичните инструменти и неефективно дублиране на данни и функции на данните. Също толкова важно е, че културата за управление на данни, споделяне на данни и ефективно използване на данни в държавните институции е слаба и като резултат - общественото доверие в правителствените системи за данни и сигурността и поверителността на данните е ниско.

Така културата на управление на данни, споделяне на данни и ефективно използване на данни от администрацията остава недоразвита и води до ниско обществен доверие в системите за е-управление и сигурността и поверителността на данните. Силозиране, различни формати за съхранение, различно качество, липса на аналитични инструменти и т.н. Все още осведомеността на институциите и широката общественост относно потенциала на данните за създаване на стойност е слаба.

Поради това е необходимо да се повиши осведомеността в България и да се насърчи културата на споделяне на данни и създаването и използването на електронни услуги и продукти, базирани на данни от пространства от данни от всички заинтересовани страни от академичните среди, неправителствени организации, частния и публичен сектор.

В допълнение, информираността в тези сектори и на гражданите и бизнеса относно техните права, методи за използване и достъп до данни е ниска. Гражданите не се възползват активно от правата си във връзка с използването на генерираните от тях данни и липсват инструменти за упражняване на контрол върху техните данни. Само малък процент от МСП имат значителни нива на цифрови операции (според индекса DESI).

На този фон е по-трудно да се получи възможно най-добрата стойност за инвестицията, направена в разработването на национални пространства за данни в България. Съответните бизнес идеи и научноизследователска и развойна дейност са необходима част от една жизнеспособна екосистема от данни. Правенето на политика, основано на данни, трябва да се превърне в норма в публичната администрация, за да се насърчи генерирането на по-смислени и пълни набори от данни за целите на мониторинга на публичните политики. Всичко това налага амбициозен, модерен и детайлизиран подход за разпространение на информация и повишаване на осведомеността относно регулаторните, процесните, организационните и технологичните мерки, прилагани по Приоритет 2 на ПНИИДИТ.

Тъй като управлението на данните включва различни сложни елементи, от политики за данни, регулации, процеси и активи от данни до екосистема на данни и управление, това създава предизвикателства за разбирането и приемането на новостите на всички нива. Ефективната комуникация със заинтересованите страни от ранните етапи ще помогне за генериране на интерес, ентузиазъм, участие и

подкрепа за управление на данните, ще ги държи информирани и ще поддържа интереса им. Заинтересованите страни ще трябва да видят реалните ползи от споделянето и повторното използване на данни и услуги и продукти, основани на данни, включително осезаемото положително въздействие върху собствения им живот и икономиката като цяло. Ще са необходими промени в публичните политики на различни нива (от оперативно до културно) за създаване на общи пространства за данни, а обменът на данни с бизнеса, академичните среди, организациите на гражданското общество и гражданите може да бъде успешен само с тяхната силна ангажираност. Подобряването на осведомеността относно опасенията за сигурността на данните и рисковете, свързани с лошото управление на данните, също ще играе жизненоважна роля за успеха на дейностите по управление на данните. Кампаниите за повишаване на осведомеността, обученията и различните начини на ангажиране на заинтересованите страни ще помогнат за преодоляване на съпротивата срещу промените, ще намалят рисковете и ще развият капацитет за подобряване на управлението на данни и практиките за споделяне на данни, като по този начин ще стимулират иновациите, базирани на данни. Комуникационните дейности ще насърчат МСП и стартиращите фирми да се възползват от използването на новите възможности, предоставени от управляваните от данни бизнес модели. Гражданите и бизнесът ще бъдат информирани чрез различни комуникационни канали за своите права, методите за използване и достъп до данни, инструментите за контрол на достъпа, работа с и анализиране на данни и извличане на знания от данните за създаване на стойност.

Демаркация и допълняемост

Към днешна дата няма реализирани специални програми или инициативи, финансирани от националния бюджет или от фондовете на ЕС за справяне с тези важни проблеми. Липсва специална комуникационна стратегия и план за действие, предназначени да повишат осведомеността и да ангажират заинтересованите страни в областта на икономиката на данните, която става все по-важен компонент на европейския отворен пазар.

Необходимо е да се отличат тези специална стратегия и план по настоящата процедура от готвената Национална комуникационна стратегия (НКС).

Проектът на НКС за настоящия програмен период 2021-2027 г. е съобразен с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика.

НКС стъпва на научените уроци от предишните програмни периоди, когато възприетият подход включва прилагане на Комуникационна стратегия на Националната стратегическа референтна рамка (НСРР) и отделни Комуникационни планове за всяка програма (2007-2013) или се разчита на интегрирания комуникационен микс при кампаниите за широката общественост, които нееднозначно да демонстрират както синергичния ефект в реализацията на програмите, така и приноса им за подобряване качеството на живота за всеки един гражданин (2014-

2020).

НКС определя рамката за стратегическа комуникация за настоящия програмен период, която се допълва и от Годишни планове за действие (ГПД) на съответните програми. В режим на комуникация и координация с Управляващия орган ще се гарантира липсата на дублиране на дейности, включени в ГПД и стратегията и плана от настоящата процедура. В контекста й стратегическите комуникации ще бъдат разглеждани като целенасочено използване на комуникациите от страна на Бенефициента за насърчаване на културата за споделяне на данни, създаването и използването на цифрови публични услуги и продукти, базирани на данни от пространства на данни за всички заинтересовани страни. Стратегията и планът, които ще бъдат подкрепени по тази процедура, ще предвиждат дейности за повишаване на осведомеността и насърчаване на култура за споделяне на данни и създаване и използване на електронни услуги и продукти, базирани на данни от пространства за данни за всички заинтересовани страни от академичните среди, неправителствените организации и частния и публичния сектор.

Значение на интегрирането на стратегическата комуникация и ангажираността на потребителите относно управлението на данните

За да се възползват от предимствата на реформите и техническия напредък в управлението на данни, държавните институции и широката общественост трябва ясно да разберат потенциала на данните за създаване на стойност. Ще е необходима културна промяна сред държавните институции по отношение на това как се споделят и използват данните. Също така ще е необходима културна промяна в начина, по който обществеността възприема предвидените реформи за установяване на рамка за управление на данните и правителството като пазител на критични публични данни, както и как те участват в съвместното проектиране на свързани промени.

Ще бъде необходим цялостен подход, за да бъдат поставени на място тези градивни елементи. В основата му трябва да бъде специално изработена стратегия за комуникация и ангажираност и план за действие за повишаване на осведомеността, насърчаване на използването и повторното използване на данни и насърчаване на активното участие на заинтересованите страни в проектирането и прилагането на управление, базирано на данни и услуги, управлявани от данни. Стратегията и планът ще подкрепят многоканални масови информационни и образователни кампании, насърчаващи култура на споделяне на данни и увеличаване на използването на електронни обществени услуги, както и механизмите за използване на лични и обществени данни. Стратегията ще ръководи комуникацията и ангажираността на държавните институции и заинтересовани страни от частния сектор, академичния сектор, неправителствени организации и широката общественост по време на установяването на Рамка за управление на данните и изпълнението на Националната стратегия за данни. От решаващо значение е управлението на данните да остане в дневния ред на вземащите решения, като се гарантира, че стабилното управление на данните е възприето като естествен елемент от основните им задължения. Комуникационната стратегия ще се фокусира върху предимствата и предизвикателствата на пространствата за данни, използващи иновативни технологии като изкуствен интелект и машинно обучение. Тя ще комуникира принципите, основните правила, стандартите и изискванията за ефективно управление, основано на данни и управление на данни.

	Планът за действие ще допълни Стратегията, като покаже как тези цели могат да бъдат постигнати и ще подчертае значението на споделянето на добри практики за управление на данни между държавните институции и в ЕС с цел обмен на знания и извличане на поуки. Освен това следва да се определят подходящи канали, платформи и процедури за активни редовни консултации с гражданите, частния сектор, академичните институции и гражданското общество относно политически инициативи, свързани с рамката за управление на данни и пространствата от данни.
Очаквани резултати	В резултат от изпълнението на предвидените дейности по настоящата процедура се очаква да бъдат постигнати следните резултати: 1. Разработена Стратегия за комуникация и ангажираност и разработен План за действие за повишаване на осведомеността относно възможностите за икономика на данните и регулирането на управлението на данни и институционалните модели, както и идентифициране на случаи на бизнес употреба, свързване на заинтересованите страни и насърчаване на използването и повторната употреба на данни, както и прилагането на управление, базирано на данни, култура на споделяне на данни и вериги за създаване на стойност от публични и частни данни; 2. Изпълнение на предвидените в Стратегията и Плана за действие дейности водещи до по-голяма ангажираност на заинтересованите страни, насърчаване на пилотни проекти за сътрудничество и вериги за стойност на данните и други.
Продължителност на процедурата/процедурите	2023 – 2026 г.
Териториален обхват	Дейностите по настоящата процедура следва да бъдат изпълнени на територията на Република България.
Бюджет (ЕФРР и национален)	Общ размер на безвъзмездната финансова помощ: 2 155 329 лева (1 102 002.22 евро) Бюджетът е разпределен, както следва: - за по-слабо развити региони - 1 796 035.65 лева (918 298.45 евро); - за региони в преход – 359 293.35 лева (183 703.77 евро). <i>Бележка: Бюджетът на тази операция е 1/3 от общия бюджет, предвиден за действие D7 от Приоритет 2 на ПНИИДИТ за периода 2021-2027.</i> <i>Обявяването на следващи процедури с бюджета, предвиден за D7, ще бъде съобразен с резултатите по процедурата, свързана с изграждането на стратегическа, организационна и техническа рамка за управление на данни и оперативна съвместимост (D1) и стартиране на дейностите по процедурата за проектиране на пространства за данни в стратегически сектори (D3).</i>
Режим на държавна/минимална помощ	Неприложимо. Съгласно чл. 107, § 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) „всяка помощ, предоставена от държава-членка или чрез

	ресурси на държава-членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите-членки, е несъвместима с вътрешния пазар“ Според постоянната съдебна практика на Съда на ЕС „Предприятие“ се определя като субект, предоставящ стоки и услуги на пазара, независимо от правния си статут и начина на финансиране. Конкретният бенефициент по настоящата процедура е Министерство на електронното управление (МЕУ). Поради тази причина при предоставянето на финансовите средства и извършването на оценката на държавната помощ не са налице елементите „икономическо предимство“ и „въздействие върху конкуренцията и търговията“, тъй като МЕУ не осъществява дейност на пазар, на който се осъществява търговия между държави-членки. Предвид това, подпомагането не следва да се разглежда като попадащо в обхвата на чл. 107, § 1 от ДФЕС.
2. Методология и критерии за подбор на операции	
Вид процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	Ще се прилага процедура за безвъзмездна финансова помощ чрез директно предоставяне на конкретен бенефициент съгласно чл. 25, ал. 1, т. 2 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ).
Допустими кандидати	<i>Министерство на електронното управление</i>
Изисквания към партньори (ако е приложимо)	н/п
Допустими проекти/дейности	1. Разработване и приемане на Стратегия за комуникация и ангажиране на заинтересованите страни и съпътстващ План за действие, с фокус върху потребителите и информирането им за ползите и предизвикателствата на предложените реформи в сферата на управление на данните, включително пространства за данни, използващи изкуствен интелект и блокчейн; 2. Изпълнение на медийните и комуникационни дейности, предвидени в Плана за действие, например: • разработване на информационни материали за рамка за управление на данни, защита на данни, национални пространства за данни, политика за данни, услуги за данни, електронни услуги и свързани теми за различни целеви групи (училища, университети, служители в публичния сектор, частен сектор, широка общественост); • разработване и стартиране на целенасочени кампании за повишаване на осведомеността, обучения кръгли маси, хакатони и други формати за взаимодействие, насочени към различни заинтересовани страни, вкл. частен сектор, академичен сектор и граждани, с фокус върху доверието в електронните услуги, правата, свързани с данните, сигурността, поверителността и защитата на личните данни и киберсигурността. Тези дейности могат да използват различни канали: лесни за разбиране информационни брошури; публикации; аудиовизуални продукции; реклами и информационни филми и клипове в социални медии, телевизия; конференции, пътуващи изложби и семинари;

	- активно ангажиране на обществеността и очакваните бенефициенти на резултатите от реформите в сферата на управлението на данните чрез различни формати: обществени обсъждания и анализ на резултатите от тези обсъждания с фокус върху крайния потребител; кръгли маси с участието на представители на бизнеса, мрежи за научноизследователска и развойна дейност с академични институции, съвместно разработване на случаи на използване за бизнеса и публичния сектор; - други дейности, препоръчани от Стратегията за комуникация и ангажираност и ангажираност и Плана за действие. С цел подобряване на ефективността на дейностите, в Условието за кандидатстване ще бъде заложено процентно разпределение за разходване на финансов ресурс по процедурата между съответните дейности и поддейности, като с преимущество ще се финансират по дейност № 2 от допустимите дейности. За постигането на по-голяма ефективност на медийните и комуникационни дейности следва да бъдат предвидени обективни индикатори за ефективност, които да бъдат използвани както при планирането и остойностяването им и при оценката на постигнатите резултати. Приемането на работата на изпълнителите от конкретния бенефициент ще се извършва на базата на ясни отчети по заложените при планиране индикатори за ефективност. Информация относно съотношението между стойностите на дейностите, които ще бъдат изпълнени от конкретния бенефициент и възложени на външен изпълнител, ще бъде предоставена чрез Формуляра за кандидатстване.
Допустими разходи	- Разходи за външни услуги. - Разходи за материали. - Разходи за организиране на събития. - Непреки разходи - за организация и управление (разходи, които са свързани с изпълнението на проекта, не допринасят пряко за постигането на неговите цели и резултати, но са необходими за неговото цялостно администриране, управление, оценка и добро финансово изпълнение, както и разходите за видимост, прозрачност и комуникация). <i>Бележка: При разработването на Условието за кандидатстване по процедурата с преимущество ще се финансират по дейност № 2 от допустимите дейности</i>
Минимален размер на помощта	н/п
Максимален размер на помощта	2,155,329 лева (1 102 002.22 евро)
Интензитет на помощта	100 %
Продължителност на проектите	36 месеца
Кръстосано финансиране (ако е приложимо)	н/п

Критерии за подбор/ оценка на съответствието	1. Проектното предложение допринася за постигане на специфичната цел на приоритета, целите на настоящата процедура и целите на програмата. Предвидените дейности следва да: - допринасят за постигането на специфичните цели на Приоритет 2 на ПНИИДИТ; - са недискриминационни и прозрачни; - не са в противоречие с принципите за насърчаване на равенството между мъжете и жените, предотвратяването на дискриминация и достъпността за хората с увреждания по смисъла на чл. 9 от Регламент 1060/2021; - не са в противоречие с принципите на устойчиво развитие и ненанасяне на значителни вреди по смисъла на същия член от Регламент 1060/2021. 2. Проектното предложение демонстрира ясна връзка между цели, дейности и резултати. 3. Всички дейности по проекта са допустими, ясно и последователно описани, като са посочени причините за избора на всяка една дейност, и нейният принос за постигане на очакваните резултати. 4. Планът за изпълнение на дейностите е реалистично планиран и осъществим, като е съобразен с плана за външно възлагане. 5. Планът за външно възлагане е в съответствие с предвидените дейности, като кандидатът е предвидил механизми, позволяващи мониторинг и текущ контрол на изпълнението на предвидените поръчки и своевременното предприемане на корективни мерки. 6. В проектното предложение са описани начините, чрез които се планира да бъде осигурена устойчивостта на резултатите и ефекта от изпълнението на проекта. 7. Кандидатът не е получил финансиране от източник с публичен характер (друг проект/програма/бюджетна линия или друга финансова схема с източник националния бюджет, бюджета на ЕС или друга донорска програма) за същите разходи, за финансирането, на които кандидатства по настоящата процедура. 8. Всички разходи, включени в бюджета на проектното предложение съответстват изцяло на дейностите, предвидени за изпълнение. 9. Всички разходи са ефективни, обосновани и допустими съгласно Условието за кандидатстване, като не е налице дублиране на разходи. 10. Размерът на исканата безвъзмездна финансова помощ е в съответствие с максималния размер, указан в Условието за кандидатстване.
Индикатори	Показатели/индикатори за резултат: Процедурата косвено допринася за постигането на посочените показатели/индикатори за резултат посредством изпълнението на подготвителни дейности в подкрепа на действия D3: Изграждане на пространства на данни по стратегически сектори и области от

	обществен интерес, D4: Разработване на единна уеб-базирана платформа (one stop-shop) за достъп до данни и инструментариум за работа с тях в рамките на национална екосистема за данни и D5: Пилотно проектиране и внедряване на решения за обработка на данни и извличане на знание, включително модели, продукти и услуги чрез нови технологии и изкуствен интелект в публичния сектор, водещи до постигане на целевите стойности на индикаторите. RCR11 Потребители на нови цифрови услуги и приложения; SR 15 Нива на електронно споделяне на данни; SR 16 Дял на свободно достъпни данни. Индивидуални за процедурата индикатори за изпълнение: Разработена Стратегия за комуникация и ангажираност – бр. Утвърден План за действие за повишаване на осведомеността – бр.
--	--